

Lorin Cantemir

Costică Nițucă

Maria Ileana Carcea

Valeriu Dulgheru

Nicoleta Mariana Iftimie

**INIȚIERE
ÎN
CREATIVITATE
TEHNICĂ**

Editura "TEHNICA-INFO"
Chișinău, 2008

CZU 001.894(075.8)

I 53

Lorin Cantemir, Costică Nițucă, Valeriu Dulghieru, Maria Ileana Carcea, Nicoleta Mariana Iftimie. **Inițiere în creativitate tehnică**. Chișinău: Editura "TEHNICA-INFO", 2008. – 278 p.

Tehnoredactare computerizată: lector dr. Ing. Costică Nițucă

Coperta: lector dr. Ing. Costică Nițucă
prof. univ. dr. Ing. Lorin Cantemir

Coperta reprezintă: stânga jos "Gânditorul de la Hămăngia-Cernavodă"
dreapta jos "Bătrânul Înțelept de la Târpești-Neamț"
centru "Vas cu colonete-cultura Cucuteni"

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Inițiere în creativitate tehnică: [pentru uzul studenților]/

Lorin Cantemir, Costică Nițucă, Valeriu Dulghieru, ...

– Ch.: Tehnica Info, 2008 (Tipogr. Iași). – 278 p.

Bibliogr. p. 273

ISBN 978-9975-63-066-5

300 ex.

001.894(075.8)

CUPRINS

	Rugămintele arzătoare către cititor.....	5
	Câte ceva, despre autori, frământările, motivația și îngrijorările lor profunde, îndemnul pentru conștientizarea, perfecționarea și antrenarea capacității de creație tehnică - o armă esențială în bătălia pentru supraviețuire și dominație pe mapamond.....	7
	How to become an inventor.....	11
	În loc de introducere. Bătălia continuă pentru supraviețuire și dominare în domeniul științei și al creativității tehnice.....	15
Cap. 1	De ce nu suntem și cum putem deveni inventatori ? Gânduri și convingeri personale profunde pentru cititori.....	25
1.1.	Ce ne oprește să devenim inventatori ?.....	25
1.2.	Munca intelectuală a creatorului. Desfășurarea procesului de creație tehnică.....	26
1.2.1.	Noțiunile și modurile lor de folosire intelectuală.....	26
1.2.2.	Noțiunea de spațiu și evoluția ei.....	28
1.2.3.	Noțiunea de timp și evoluția ei.....	29
1.3.	Despre procesul de creație tehnică.....	30
1.4.	Relații cauzale - modalitate științifică de cunoaștere a lumii în perspectiva dezvoltării ei și utilizarea lor în procesul de creativitate tehnică.....	34
1.5.	De la idee la materializarea acesteia într-un produs.....	37
1.5.1.	Fazele parcurse de la apariția ideii de principiu și până la materializarea ei în ceva concret și utilizabil.....	37
1.6.	Unele precizări și recomandări pentru autorii de creativitate tehnică.....	39
Cap. 2	Creativitatea tehnică – inventica – motorul principal al dezvoltării și evoluției societății. Necesitatea obligatorie a dezvoltării și utilizării creativității tehnice – resursă fundamentală a progresului.....	41
2.1.	Evoluția societății privită prin prisma creativității tehnice.....	41
2.2.	Prezentul prin trecut – viitorul prin prezent.....	44

2.2.1.	Apariția agriculturii.....	44
2.2.2.	Apariția satelor.....	45
2.2.3.	Inventarea roții - de fapt a sistemului osie cu roți.....	47
2.2.4.	Model posibil de inventare a ansamblului osie cu două roți.....	49
2.2.4.1.	Demers arheologic imaginativ privind etapele procesului de creație tehnică cu privire la ansamblul osie cu două roți solidare.....	49
2.2.4.2.	Necesitatea transportului și modalități de efectuare a acestuia.....	50
2.2.4.3.	Roata – rezultat al combinării a două mișcări.....	52
2.2.5.	Inventarea căruței.....	57
2.2.6.	Mașinismul și Informatica – o perioadă nodală pentru realizări de excepție ale creativității tehnice fundamentale pentru civilizație.....	58
2.3.	Impactul creșterii productivității muncii asupra structurilor sociale.....	64
2.4.	Forța dezvoltării tehnico-științifice. Forța inovației.....	69
2.5.	Forțarea nivelului tehnico – științific, economic. O soluție de recuperare a subdezvoltării creșterii productivității – stimularea creativității tehnice.....	78
2.6.	Valoarea potențialului creativ românesc și valorificarea ei. Să tragem un riguros semnal de alarmă.....	81
	Bibliografie.....	84
Cap. 3	Concepte ale creativității.....	85
3.1.	Ce este creativitatea ?.....	85
3.2.	Modele ale personalităților creative.....	92
3.2.1.	Modelul factorial al creativității.....	92
3.2.2.	Modelul descriptiv al personalității creative.....	101
3.3.	Factori favorizanți și frenatori ai creativității.....	107
3.3.1.	Pe urmele lui DEDAL.....	107
3.3.2.	Rolul antrenării în dezvoltarea aptitudinilor creative.....	108
3.3.3.	Locul spiritului de observație în creativitatea tehnică.....	110
3.3.4.	Rolul hazardului în creația tehnică.....	111
3.3.5.	Influența frenatoare a barierelor psihologice asupra creativității.....	116
3.4.	Metode de evaluare a creativității tehnice.....	118
3.4.1.	Rolul primordial al inteligenței în formarea creativă a personalității.....	118
3.4.2.	Diagnosticarea potențialului creativ.....	124
3.4.3.	Evaluarea creativității manifeste.....	126
3.5.	Modele procesuale ale personalității creative.....	128
3.5.1.	Modelul stadial constructivist al dezvoltării inteligenței.....	128
3.5.2.	Modelul euristic tripătratic al creației tehnice.....	129
3.5.3.	Modelul psiho - social al creativității.....	132
3.5.4.	Teoria culturală a personalității creative.....	133

3.6.	Creativitatea ca proces.....	134
3.7.	Modelul ierarhic al planurilor creative.....	136
3.8.	Modelul funcțional al creativității.....	137
3.8.1.	Interacțiunea proceselor psihice în activitatea de creație. Model de creație tehnică elaborat la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași.....	137
3.8.2.	Evoluția componentei cognitive.....	139
3.8.3.	Evoluția componentei afective.....	143
3.8.4.	Reprezentarea modelului funcțional al creativității (M.F.C.).....	145
3.8.5.	Modelul creației tehnice a creatorilor de la Universitatea Tehnică a Moldovei – Chișinău.....	147
	Bibliografie.....	149
Cap. 4	Metode și tehnici pentru dezvoltarea și antrenarea creativității.....	151
4.1.	Asocierea consonantă.....	151
4.2.	Analogia și extrapolarea.....	152
4.3.	Inversia.....	152
4.4.	Empatia.....	153
4.5.	Combinarea.....	154
4.6.	Modificarea-ameliorarea-dezvoltarea.....	154
4.7.	Metoda excluderii (CGC).....	155
4.8.	Brainstormingul (Metoda Osborn).....	157
4.9.	Sinectica (Metoda Gordon).....	163
4.10.	Metoda Philphs 6-6.....	165
4.11.	Metoda 6-3-5.....	166
4.12.	Metoda Frisco.....	167
4.13.	Metoda matricelor de descoperiri.....	169
	Bibliografie.....	170
Cap. 5	Produsul creației tehnice - invenția.....	171
5.1.	Clasificarea invențiilor.....	171
5.2.	Principii generale pentru acordarea sau neacordarea brevetului de invenție. Principii generale privind analiza brevetului de invenție.....	173
5.3.	Metoda asocierii organice a structurilor elementare de sisteme funcționale metoda logic-determinată de creativitate tehnică și înțelegere a procesului de creație intuitivă a unor invenții deja elaborate.....	199
5.3.1.	Definirea noțiunii de sistem elementar funcțional.....	200
5.3.2.	Esența metodei asocierilor organice și modul ei de aplicare.....	201
5.3.3.	Cum se pot face asocierile ?.....	202

	Bibliografie.....	206
Cap. 6	Noțiuni de proprietate intelectuală.....	207
6.1.	Generalități.....	207
6.2.	Proprietatea literar-artistică - Dreptul de autor și drepturi conexe dreptului de autor.....	207
6.3.	Proprietatea industrială.....	210
6.3.1.	Scurt istoric al proprietății industriale.....	210
6.3.2.	Obiecte de proprietate industrială.....	212
6.3.3.	Obținerea dreptului de protecție.....	215
6.3.3.1.	Brevetarea.....	215
6.3.3.2.	Înregistrarea mărcilor și a indicațiilor geografice.....	221
6.3.3.3.	Înregistrarea desenelor și modelelor industriale.....	225
6.3.3.4.	Înregistrarea unei topografii de circuit integrat.....	227
6.3.4.	Brevetarea și certificarea proprietății industriale în străinătate..	229
6.3.4.1.	Brevetarea invențiilor în străinătate.....	229
6.3.4.1.1.	Brevetul european.....	229
6.3.4.1.2.	Brevetul comunitar.....	232
6.3.4.2.	Marca comunitară.....	233
6.3.4.3.	Design-ul comunitar.....	235
	Bibliografie.....	236
Cap. 7	Creativitatea românească.....	237
7.1.	Creativitatea românilor: de la Zamolxe până în zilele noastre...	237
7.2.	Inventatori români care au participat la nașterea și dezvoltarea automobilului.....	249
7.3.	Alte realizări ale creativității tehnice native românești.....	255
7.4.	Îndemnul și credința profundă în capacitatea creativă.....	259
7.4.1.	Cititorule, pentru tine și viitor devino inventator. Nu uita factorii de stimulare a creativității.....	259
7.5.	Efectele geometrice – un izvor important de inspirație în creația tehnică.....	265
	Bibliografie.....	270
	Anexe	271
	Bibliografie.....	275
	Cuprins.....	277